

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **D. D.**, bývajúceho v N., zastúpeného Mgr. M. B., advokátom v B., proti povinným **1/ S.**, so sídlom v B., **2/ A. F.**, so sídlom v B., povinní 1/ a 2/ zastúpení V. so sídlom v B., **3/ M. F.**, bývajúcemu v B., o **vymoženie 12 404 710,00 CZK s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 37 Er 1497/2009, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. apríla 2011 sp. zn. 18 CoE 352/2010, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 29. apríla 2011 sp. zn. 18 CoE 352/2010 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 30. novembra 2009 č.k. 37 Er 1497/2009-28 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava II z 29. marca 2010 č.k. 37 Er 1497/2009-49 a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II uznesením z 30. novembra 2009 č.k. 37 Er 1497/2009-28 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava II z 29. marca 2010 č.k. 37 Er 1497/2009-49 zamietol žiadosť súdnej exekútorke Mgr. M. Z. z 10. novembra 2009 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie /§ 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok)/. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žiadosťou z 10. novembra 2009, doručenu súdu 13. novembra 2009, požiadala súdna exekútorka o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie a exekučného titulu – Notárskej zápisnice č. N X. spísanej notárom JUDr. P. K. 1. júna 2009 (ďalej len „notárska zápisnica“) spolu s opravnou doložkou k Notárskej zápisnici č. N 395/2009 z 15. júna 2009 (ďalej len „opravná doložka“).

Pohľadávka voči povinným sa opiera o vlastnú zmenku „bez protestu“. Tento záväzok voči oprávnenému ako veriteľovi povinní uznali v predmetnej notárskej zápisnici. Opravná doložka k notárskej zápisnici bola vydaná z dôvodu, že povinná 1/ mala v notárskej zápisnici uvedené nesprávne identifikačné číslo organizácie. Súd po preskúmaní žiadosti súdneho exekútora, návrhu a exekučného titulu v zmysle § 41 ods. 2 a § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 43 ods. 2 Notárskeho poriadku zistil, že opravná doložka k notárskej zápisnici nebola vydaná v súlade s § 43 ods. 2 Notárskeho poriadku. Súd mal za to, že opravná doložka musí obsahovať podpisy účastníkov, ktorí podpísali notársku zápisnicu. Preto bez ohľadu na klauzulu v bode VI. notárskej zápisnice, v ktorej účastníci vopred dali súhlas a zároveň splnomocnili notára JUDr. P. K., aby kedykoľvek vykonal vo forme doložky k tejto notárskej zápisnici opravu chyby v písaní, v počítaní a iných zrejmých nesprávnostiach, súd konštatoval, že opravná doložka nemá všetky náležitosti (absencia podpisov účastníkov, ktorí neboli oboznámení s predmetom opravy tak, ako to vyžaduje Notársky poriadok). Opravná doložka k notárskej zápisnici teda nespĺňa zákonné náležitosti exekučného titulu a trpí odstrániteľnou vadou nedostatku materiálnej vykonateľnosti. Vzhľadom na uvedené súd žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie oprávneného uznesením z 29. apríla 2011 sp. zn. 18 CoE 352/2010 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Povinným trový odvolacieho konania nepriznal. Uviedol, že odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu je vecne správne (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Zároveň dodal, že pri posudzovaní vykonateľnosti exekučnej notárskej zápisnice a pri posudzovaní vykonateľnosti rozhodnutia súdu podľa príslušných predpisov procesného práva sa uplatňujú obdobné kritériá. Preto záver o ich splnení alebo nesplnení sa v prípade exekučnej notárskej zápisnice nemôže podstatne odlišovať od záveru, ktorý by prichádzal do úvahy, ak by išlo o vykonateľné rozhodnutie súdu v rovnakej veci. Z uvedeného potom možno vyvodit', že oprava notárskej zápisnice ako exekučného titulu na seba kladie kvalitou rovnaké formálne a materiálne požiadavky ako na exekučnú notársku zápisnicu. Splnomocnenie osoby (notára spisujúceho notársku zápisnicu) na zastupovanie účastníka právneho vzťahu (v tomto prípade oprávneného i povinných súčasne) vyjadreného formou notárskej zápisnice ako exekučného titulu nie je súladné so zákonom. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie. Navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p. Uviedol, že v danej veci mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Má za to, že na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia neboli splnené zákonné podmienky. Logickým a systematickým výkladom ustanovenia § 43 ods. 2 Notárskeho poriadku možno dospieť k záveru, že podpis účastníka na opravnej doložke je vyžadovaný v súvislosti s potrebou preukázania súhlasu účastníka s vykonaním opravy. Notársky poriadok však nevylučuje, aby účastníci dali notárovi súhlas a splnomocnenie na vykonanie opráv chýb a zrejmych nesprávností aj vopred. Ak takýto súhlas a splnomocnenie notárovi udelia priamo v notárskej zápisnici, potom sa logicky ich osobná účasť pri spisovaní opravnej doložky nevyžaduje, pretože súhlas a splnomocnenie na vykonanie opravy svojím podpisom dali už vopred. Sama notárska listina môže obsahovať ustanovenie, na základe ktorého účastníci berú na vedomie možnosť výskytu chyby v písaní, v počítaní a inej zrejmej nesprávnosti. Poukázal na to, že aj najvyšší súd vo svojom rozhodnutí z 22. mája 2008 sp. zn. 8 Sžo 41/2008 považoval opravu notárskej zápisnice opravnou doložkou vyhotovenou notárom v neprítomnosti účastníkov na základe vopred nimi daného súhlasu za zákonom dovolenú a možnú. Záverom poukázal aj na obsahovú zmätočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Súčasne zdôraznil, že oprava sa navyše týkala len povinnej 1/.

Povinní 1/ až 3/ sa k dovolaniu oprávneného nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasl. O.s.p. možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239

ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Dovolanie je v zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Keďže v prejednávanej veci je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa, nie je v zmysle § 239 O.s.p. dovolanie proti nemu prípustné.

S prihliadnutím na námietky dovolateľa a tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., odvolací súd sa zaoberal aj otázkou, či sa v konaní na súde nižšieho stupňa nevykytla niektorá z týchto väd. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné (teda aj dôvodné) proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku aj uzneseniu), ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí. Vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal, tieto v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Dovolaateľ namietal procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., pričom namietal zmätočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj to, že na zamietnutie žiadosti súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie neboli splnené podmienky.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

Vady konania vymedzené v zhora citovaných častiach ustanovenia § 237 O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania.

Ústavný súd podľa konštantnej judikatúry (pozri IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho

rozhodnutia, ktoré jasne, zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a ochranou proti takému uplatneniu (I. ÚS 241/07).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. (v danej veci v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.) v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

V danej veci je zrejmé, že súdy zamietli žiadosť súdnej exekútky o udelenie poverenia z dôvodu, že boli názoru, že opravná doložka k notárskej zápisnici bola vydaná v rozpore so zákonom, resp. neobsahovala všetky zákonom požadované náležitosti. Tu však treba mať na zreteli, že ak dôvod na zamietnutie žiadosti súdnej exekútky o vydanie poverenia na výkon exekúcie sa týkal len žalovanej 1/ (keďže opravnou doložkou bolo opravené nesprávne identifikačné číslo), súdy sa ďalej mali vysporiadať aj s tým, že okrem povinnej 1/ v danej veci vystupujú na strane povinných aj povinní 2/ a 3/, ktorých sa opravná doložka vôbec netýkala. Prečo sa súdy s touto skutočnosťou nezaoberali, z odôvodnení ich rozhodnutí vyvodit' nemožno. Z odôvodnení uznesení súdov nižších stupňov nie je zrejmé, z akého dôvodu bola zamietnutá žiadosť súdnej exekútky aj vo vzťahu k povinným 2/ a 3/.

Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypořiadat' so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať správnosť rozhodnutia. Odôvodnenie musí byť súčasne i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu

pri vydávaní rozhodnutí v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, t.j. musí byť preskúmateľné.

Uvedená skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zrušil uznesenie odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie podľa § 243b ods. 1 a 3 O.s.p. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti ako ani ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. decembra 2012

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová